

Az utazásom

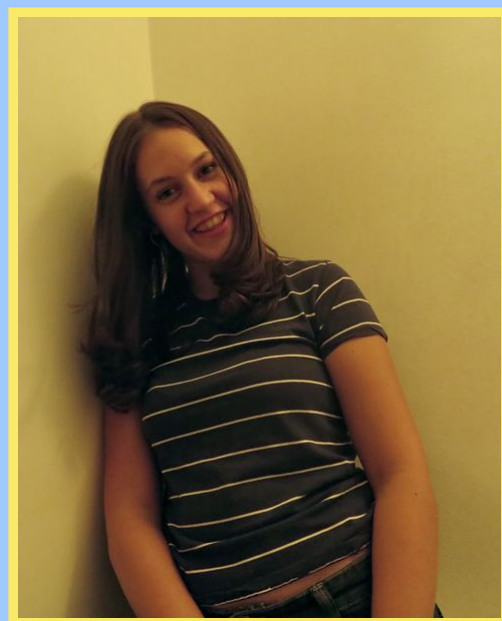
Name: **Lili R**

Gender: **Girl**

Country of residence: **Hungary**

Writing language: **English**

Experiencing antisemitism firsthand taught me both the vulnerability and strength of belonging to a minority, and today I see my Judaism not as an obligation, but as a privilege, a community, and a lifelong source of values I want to pass on.

A diaszpórában nőttem fel, egy liberális családban, zsidóként azonosítva magam.

Az őseim azonban kissé mások voltak. Apai dédnagymamám egy kis faluból és egy szorosan összetartó zsidó közösségből származott. Átélté Auschwitz katasztrófáját, mégis megőrizte erős hagyományait. A receptjeit tartalmazó füze a mai napig biztosítja számunkra a szombati vacsorákat.

Minden pénteken a nagymamám lakásába megyünk szombatot ünnepelni. Együtt vacsorázik az egész család: az unokatestvéreim, a nővéreim, az anyukám, az apukám, a nagybátyám és a nagynéném egy hihetetlenül kicsi, ovális tölgyfaasztal körül ülnek, és addig eszünk, amíg szó szerint ételkómába nem zuhanunk. Vacsora közben megbeszéljük a hét eseményeit, minden családtag próbál túlkiabálni mindenki mást, történetek, kérdések, viták és sikerek halmozódnak fel péntek esténként.

Amikor kisebb voltam, a két fiatalabb unokatestvéremmel és a nővéremmel társasjátékozással, a nagymamám erkélyén való kóborlással – ahol rengeteg növénye volt –, erődök építésével vagy felfedezésével töltöttük az időt, de legtöbbször csak nevettünk. Emlékszem, mennyit ugráltunk a nagymamám ágyán, és hogy egymást hívtuk az összekapcsolt vezetékes telefonokon. Amikor kinőttük ezt, bekapcsolódtunk a felnőttek beszélgetéseibe. Az unokatestvéreim gyakran sírtak hazafelé menet, mert nem akarták, hogy véget érjen az este. Ekkor értettem meg igazán, miről is szólnak a szombati vacsorák. Ezek a vacsorák a nagymamám erős akaratának köszönhetően jöttek létre. És ahogy a mondás tartja, a zsidó nagymamák elképesztően makacsak, így természetesen meg is valósította az elképzelését. Olyan nagymamám van, akinek az első kérdése minden új emberről az, hogy zsidó-e vagy sem. A receptjei mindig lenyűgöztek. Azt hiszem, az egyetlen dolog, ami igazán elégedetté teszi, az az étel: a főzés, annak tudata, hogy jóllaktunk, vagy egy dicséret, hogy finomat készített. Ezek táplálják a lelkét. Mindig élvezzi, ha péntek esténként társaság van körülötte. Mindig szerettem parodizálni az imáit, még most is nevetek rajta néha. A különleges jiddis akcentusa és hangsúlya mindig megnevettet.

Őszintén szólva, bár ünneplem a szombatot, sokáig úgy éreztem, hogy zsidónak lenni teher. A bát micvám tanított meg arra, hogy ez ennél sokkal többet jelent. A bát micvámmal kapcsolatban tudtam, hogy csalódást okoznék apukámnak, ha nem tartanám meg, ezért az ő kedvéért beleegyeztem. Ekkor kezdett megváltozni a hozzáállásom. Hetente járnom kellett a zsinagógába, hogy egy rabbival tanuljak, és felkészüljek. Meg is tettem, tanultam, és meglepően gyorsan elkezdtem kapcsolódni a zsidósághoz, ami furcsa volt, mert korábban mindig úgy gondoltam rá, mint valamire, amit nehéz megtanulni és beilleszteni a mindennapokba. Addig úgy éreztem, nem nekem való, nem volt hozzá türelmem és kitartásom. Meglepett, milyen nyitottan fogadott mindig a rabbi. Türelemmel és szenvedéllyel tanított, és tetszett, hogy ő is tanulni akart tőlem. Annyira megszerettem a helyi közösséget, hogy időnként már ott is részt vettem a szombati alkalmakon. Felfedeztem a zsidóság színes, örömteli oldalát, és megtapasztaltam, hogy milyen sokféleképpen lehet zsidónak lenni. Úgy éreztem, illeszkedik az igényeimhez és a céljaimhoz, kapcsolatokat adott, elfogadottnak éreztem magam.

Úgy tanítottak, hogy a vallásom bölcsességet, tudást, tiszteletet és erőt hordoz. Aztán ez a buborék hirtelen kipukkadt. Megtapasztaltam, milyen az antiszemitizmus Magyarországon. Egy vitaklubba kezdtem járni egy elég versengő állami iskolában, ahol egy fiú, akit addig csodáltam, hirtelen viccelődni kezdett: „Csak történelmi okokból utálom a zsidókat.” Megdöbbenett, milyen magabiztosan mondott ki egy ilyen ostoba kijelentést. Ezután horogkeresztet rajzolt a táblára. A

körülöttem lévők tudták, hogy ez helytelen, de vagy nem törődtek vele eléggé, vagy féltek a konfliktustól, így csendben kinevették a helyzetet. Néha még most is azon gondolkodom, mit kellett volna tennem.

A legjobb megoldásnak az tűnt, ha megkérdem, miért érez így, és megpróbálom megtanulni, hogyan kezeljem az ilyen viselkedést a jövőben. Valószínűleg összezavarta volna, és az lett volna a célom, hogy elgondolkodtassam. De akkor miért nem reagáltam így, vagy miért nem jelentettem az esetet?

Féltem a kirekesztéstől és attól, hogy nem tudok beilleszkedni egy új közegbe: ott újak, fiatalok, tapasztalatlanok és az iskolán kívülállónak éreztem magam. Azért voltam ott, hogy tanuljak, és önmagában kiváltság volt, hogy sikerült bekerülnöm az ország egyik legjobb középiskolájába. Úgy éreztem, hálátlannak tűnnék, nem pedig hálásnak, ha botrányt okoznék. Bár felháborodtam, azt is gondoltam, hogy vitatkozni nincs sok értelme, mert a fiú ezt inkább szitokszóként használta, és nem volt nyitott valódi érvekre.

Így akkor talán a hallgatás volt a legjobb megoldás: segített beilleszkedni és megerősödni a csoporton belül. Úgy döntöttem, később szólítom meg, amikor már jobban ismerjük egymást, kialakul a bizalom, és egyenrangú felek leszünk.

Fontosak számomra a zsidó gyökereim, és remélem, hogy az életemet olyan emberrel oszthatom meg, aki értékeli és tiszteli ezeket, függetlenül a saját háttérétől. Szeretném hetente megtartani a szombatot a családommal, de a gyerekeimet nem fogom erre kényszeríteni. Hiszek abban, hogy életben kell tartani a hagyományt, hiszen ez az, ahonnan jövök, amit szépnek és fontosnak tartok. Megpróbálom majd megmutatni nekik azt az élményt, amit én kaptam, talán még új életet is lehelek bele. A célom az, hogy megmutassam a zsidóság minden „előnyét”. Nem szeretném, ha tehernek éreznék, hanem kiváltságnak.

Nem kell hinni Istenben ahhoz, hogy valakinek zsidó identitása legyen. Tagja vagyok a magyarországi zsidó közösségnek, és rengeteg barátot tettem szert zsidó táborokban és különböző foglalkozásokon. Az iskolámban részt veszek egy „Sahar” nevű programban, ahol játékokon keresztül tanulom, hogyan tanítsak gyerekeket zsidó hagyományokra és általános ismeretekre. A mentorprogram során mindannyiunknak van egy párja és egy osztálya, akiket tanítanunk kell. Óravázlatokat készítünk, majd megtartjuk az órákat. Azért szeretem ezt a rendszert, mert nem frontális oktatásról van szó, hanem interaktív módszerről, ahol minden vélemény számít. A gyerekek az értékeiket, kreativitásukat, energiájukat és csapatmunkájukat használják fel, hogy valami különlegeset hozzanak létre. Sokakat meglep, hogy közben én is rengeteget tanulok: önismeretet, előadásmódot, a gyerekekkel való munkát és azt, hogyan lehet megragadni a figyelmet. Időnként járok zsinagógába, és ez mindig egy sokszínű élmény. Ritkán imádkozom, mert általában annyi emberrel beszélgetek egyszerre, hogy nincs rá időm. Ismerősökkel találkozom, fontos beszélgetésekbe botlom, és látom a családomat. Kissé túlterhelő, de megéri.

Zsidónak születtem, egy kincs birtokosaként, amelyről sokáig azt hittem, hogy cipelnem kell. Mindenekelőtt tudást adott: egy másfajta gondolkodásmódot és azt a biztos tudatot, hogy bárhol is járok a világban, mindig lesz egy hely és egy közösség, ahol szívesen fogadnak. A családom, a neveltetésem, az értékeim – genetikailag 94%-ban ehhez a származáshoz kötődöm, és ez megjelenik abban, ahogyan felnőttem, ahogyan kinézek, sőt abban is, ahogyan beszélek. Részeim örökre magukban hordozzák az örökségem darabjait. Soha nem fogok szégyenkezni, zavarban lenni vagy bocsánatkérően hallgatni azért, mert zsidó vagyok.